

עקרונות לחיזוק חוסן קהילתי בשעת חירום

ראשי רשויות משתפים ידע ופתרונות בעת מלחמה

30 ראשי רשויות בוגרי תכנית מרכז בלומברג סגול שיתפו תובנות וכלים יישומיים לניהול חוסן קהילתי בזמן מלחמה. ריכזנו שבעה עקרונות מרכזיים שעלו בשיחה ויכולים להיות ישימים לאימוץ ברשויות מקומיות ברחבי הארץ.

מבט קדימה - ניהול ההווה והיערכות להמשך

ניהול חירום מחייב הסתכלות קדימה. יש לשאול מה יקרה אם המצב יתמשך, ולהיערך לתרחישים ממושכים, תוך שמירה על כוחות הארגון. **דוגמה:** הכנת תרחישים, קיום ישיבה שבועית ייעודית להיערכות קדימה (חינוך, רווחה, עסקים), הקצאת תפקיד שאמון על גיבוש תכניות לחזרה מדורגת לשגרה.

יצירת ודאות - סימון יעדים ברי הבטחה ואופק ברור

בעת חירום מתמשך הציבור זקוק לידיעה שיש דברים שניתן לסמוך עליהם. גם כאשר חלק מהמציאות אינו בשליטת הרשות, ניתן להגדיר יעדים בריביצוע ולסמן אופק ברור קדימה שמייצר ביטחון ואמון. **דוגמה:** לקבוע מראש תאריכים שניתן להתחייב אליהם - מועד פתיחת מוסדות, מתן שירותים עירוניים מסוימים, קיומם של אירועים מסורתיים ולהיערך אליהם בהתאם.

יזמה עירונית והפעלת הקהילה - מעורבות מייצרת חוסן

יזמות עירונית ופעילות קהילתית משותפת מחזקות את אמון הציבור, מפחיתות תחושת חוסר אונים וממחישות כי העיר פועלת יחד. כאשר הרשות מייצרת הזדמנויות למעורבות, היא מחזקת את החוסן העירוני כולו. **דוגמה:** יזמות משותפות עם נוער למשפחות וותיקים, הפעלת מרחבים מוגנים כחוגים קהילתיים בשיתוף הורים.

נוכחות ונראות - הנהגה בשטח ובדיגיטל

בעת משבר התושבים מצפים לראות את הנהגת העיר. נוכחות פיזית ודיגיטלית משדרת אחריות, שליטה ודאגה. כאשר הרשות נראית האמון מתחזק. **דוגמה:** עמדות עירוניות ממותגות בשילוט עירוני בנקודות פינוי, סיורים קבועים בשכונות ובמקלטים, עובדים עם סממנים מזהים המגיעים לשטח.

הנעת עובדים - מניעת קיפאון ושיתוק ארגוני

הארגון עלול לקפוא בתקופות של אי-ודאות. הנהגה ברורה ושאלות מכוונות מניעות את הצוותים לפעולה ומונעות שחיקה ושיתוק. **דוגמה:** דרישה מתמדת לתכנית עבודה קצרת טווח ("מה מתוכנן ליומיים הקרובים"), ישיבות תיאום קבועות ומעקב אחר ביצוע.

בניית שגרות - לוחות זמנים קבועים ותקשורת עקבית

שגרה צפויה מייצרת יציבות. כאשר סדר היום והשבוע ברורים וקבועים, הציבור מרגיש שיש מסגרת שמחזיקה את המערכת גם בעת חירום. עוגנים קבועים מפחיתים חרדה ומייצרים תחושת שליטה. **דוגמה:** פעילות יומית לילדים בשעה קבועה, מפגש קהילתי שבועי בזום, עדכון עירוני קבוע בכל יום בשעה מוגדרת.

חיזוק השייכות - חיזוק הזהות העירונית

חוסן קהילתי נשען על תחושת זהות משותפת. חשוב לייצר פעילויות ומסרים שמחזקים את תחושת השייכות ואת ההבנה שהתושבים הם חלק מקהילה גדולה שדואגת להם. **דוגמה:** משלוחי ברכה לילדים שחגגו יום הולדת במקלט, שיחת טלפון יזומה לוותיקים, חבילות שי למשפחות מילואימניקים.

